

Publiek-private samenwerking in de watersector: ja of nee

Publiek-private samenwerking (PPS) en de watersector: wordt dat ooit iets? Inzicht in positieve en negatieve kanten hiervan is een minimale vereiste om de discussie hierover aan te gaan. Onder de veelbelovende titel 'Public and Private Participation in the Water and Wastewater Sector' verscheen afgelopen maart een boek dat de pretentie heeft alle aspecten rond PPS goed in kaart te brengen. Maar het slaagt daar niet in. In Nederland suggereren we harder aan deze discussie te trekken door volledig transparant en objectief een vergelijking te maken van de ervaringen in grote waterprojecten waarin in het ene project een traditionele vorm en in het andere project een PPS-vorm is gehanteerd. Leren doe je vooral door het zelf te doen en te ervaren.

De discussie rond nut en noodzaak van publiek-private samenwerkingsvormen in de watersector blijft actueel. Voorstanders wijzen op doelmatigheid en kostenefficiëntie en geven aan dat hierdoor kosten bespaard kunnen worden. De tegenstanders zien het nut er niet van in en zijn bang grip op de uitvoering te verliezen, waardoor de beschikbaarheid en betaalbaarheid van de natte infrastructuur er op achteruit zou gaan. Het is een lastige discussie vanuit een verschil in perceptie. Om deze discussie te dienen, gaf IWA dit boek uit. De subtitel van het boek 'Developing Sustainable Legal Mechanisms' suggereert dat het knelpunt - en daarmee de oplossing - te vinden zou zijn aan de kant van de wet- en regelgeving. Dat is nogal een boude stellingname.

Maar laat ik met de deur in huis vallen, het boek is geen aanrader. De auteur Cleddan Mandri-Perrott heeft zich vergalopperd aan dit onderwerp. Het boek blijft inhoudelijk op de vlakte en steken in algemeenheden en open deuren. Voor de auteur is er geen discussie nodig; hij pleit voor publiek-private samenwerking als oplossing voor de problemen waar we voor staan in de watersector. Het probleem is volgens de auteur de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water. Een (substantiële) verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit kan immers alleen worden bereikt door zeer grote investeringen, meent hij. Tja, wat valt daar nog tegenin te brengen?

De voorbeelden die besproken worden, zijn veelal gelieerd aan landen in een achterstandssituatie, zoals landen in Oost-Europa en voormalige Sovjetstaten.

Het is begrijpelijk dat een land zonder eigen vermogen alle vormen om geld van buiten naar binnen te halen, zal omarmen. Een PPS-aanpak waarin ook de financiering wordt meegenomen, is in die gevallen één van de weinige oplossingen om de problemen rond schoon water op te kunnen lossen. Maar om dit vervolgens neer te leggen als blauwdruk voor de toekomst van de watersector, is in ieder geval niet overtuigend en waarschijnlijk vele stappen te ver.

Ik zou er voor willen pleiten in de discussie een stap verder te zetten. In de Nederlandse watersector komen nieuwe contractvormen steeds vaker voor. In minstens twee gevallen is sprake van een echte publiek-private samenwerking, te weten de balgstuw in Ramspol (Waterschap Groot-Salland) en de rwzi Harnaschpolder (Hoogheemraadschap van Delfland). Een objectieve vergelijking met Nederlandse projecten die traditioneel zijn aanbesteed, zou echt inzicht kunnen geven in de voor- en nadelen van de verschillende aanbestedingsvormen. Bijvoorbeeld een vergelijking tussen de ervaringen en resultaten van de aanbestedingsvorm op de rwzi's Eindhoven, Amsterdam-West en Harnaschpolder zou helpen om inzicht in alle aspecten te vergroten. Zo'n vergelijking is een voorbeeld van werken aan transparantie van de waterketen en objectieve beoordeling van doelmatigheid van grote investeringen in de watersector.

Eindoordeel

Dit boek voegt weinig toe aan de behoeftes van de Nederlandse watersector, maar het prikkelt wel om op zoek te gaan naar manieren om het in de uitvoeringspraktijk beter te doen. Als aangetoond wordt dat

Een groep watertechnologen geeft in dit vaktijdschrift iedere maand een kritisch oordeel over recente internationale vakliteratuur. De recensenten zijn: Jelle Roorda, Arjen van Nieuwenhuijzen, Adriaan Mels, Herman Evenblij, Jeroen Langeveld, Jasper Verberk en Merle de Kreuk.

allerlei vormen van publiek-private samenwerking hieraan kunnen bijdragen, is discussie rond nut en noodzaak van PPS in de watersector beslecht en luidt het antwoord op de vraag of we het moeten doen: ja. Mits we het goed doen, zou het dan wel wat kunnen worden.

Jelle Roorda (MWH)

'Public and Private Participation in the Water and Wastewater Sector. Developing Sustainable Legal Mechanisms' van Cleddan Mandri-Perrott (ISBN 9781843391180) telt 148 pagina's en kost 67,50 euro.

